

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
Број: 01-11007
Дана: 11.10.2022. године
К р а г у ј е в а ц

На основу члана 51. Закона о добробити животиња ("Службени гласник РС", број 41/09), Етичка комисије за заштиту добробити огледних животиња на седници одржаној дана 12.09.2022. године, доноси

ПОСЛОВНИК О РАДУ ЕТИЧКЕ КОМИСИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ДОБРОБИТИ ОГЛЕДНИХ ЖИВОТИЊА

Члан 1.

Овим пословником регулише се састав, надлежност и начин рада и одлучивања Етичке комисије за заштиту добробити огледних животиња (у даљем тексту: Етичка комисија) на Факултету медицинских наука Универзитета у Крагујевцу (у даљем тексту: Факултет).

Члан 2.

Етичка комисија се састоји од седам чланова, а чине је следећа лица:

- три представника из реда наставног особља који су запослени на Факултету,
- један ветеринар хирург,
- један ветеринар са искуством у узгоју огледних животиња,
- један стручњак са искуством у примени статистике у истраживањима,
- један представник удружења, односно организације чији су циљеви усмерени на заштиту добробити животиња.

Трећина чланова Етичке комисије није запослена на Факултету.

За решавање појединих питања из делокруга свога рада Етичка комисија може ангажовати истакнутог стручњака.

Члан 3.

Чланове, председника, заменика председника и секретара Етичке комисије именује Наставно-научно веће.

Мандат чланова Етичке комисије траје 3 (три) године.

Мандат члановима Етичке Комисије престаје на лични захтев члана, истеком мандата, неоправданим узастопним одсуством са три седнице или разрешењем од стране Наставно-научног већа, на основу образложеног предлога било ког члана Етичке комисије.

Члан 4.

Надлежност Етичке комисије:

- 1) утврђује начин спровођења огледа на животињама, у складу са Законом о добробити животиња;
- 2) обавља стручну контролу над спровођењем огледа на животињама;
- 3) организује обуку лица која спроводе огледе на животињама;
- 4) даје стручна мишљења надлежном министру о етичкој и научној оправданости спровођења огледа;
- 5) подноси редовне годишње извештаје надлежном министру.

Члан 5.

Председник Етичке комисије има следећа права и дужности:

- припрема, сазива и води седнице;
- предлаже дневни ред седнице;
- стара се о разматрању питања и доношењу одлука на седницама;
- потписује одлуке, предлоге, закључке, стручна мишљења и друга акта;
- стара се о одржавању реда на седници;
- изриче мере за повреду реда на седници;
- потписује годишње извештаје;
- обавља друге послове, сходно одредбама закона, општих аката и овог Пословника.

Члан 6.

Заменик председника Етичке комисије има следећа права и дужности:

- замењује председника Етичке комисије у случају његове одсутности или спречености да обавља послове и зато време има иста права и дужности као и председник ;
- помаже председнику у обављању његових дужности;
- обавља послове које му повери председник Етичке комисије.

Члан 7.

Чланови Етичке комисије имају следећа права и дужности:

- присуствују и активно учествују у раду по тачкама дневног реда на седницама;
- имају право на увид у документацију која представља делокруг рада Етичке комисије;
- имају право на увид у документацију која се односи на тачке дневног реда седница Етичке комисије;
- дужни су да чувају податке које су дознали на седницама Етичке комисије, а представљају пословну тајну.

Члан 8.

Етичка комисија је обавезна да о захтеву за издавање стручног мишљења до прве наредне седнице изда у писаној форми стручно мишљење о прихватљивости експерименталног протокола.

Ако захтев из става 1. овог члана није потпун, Етичка комисија писмено или електронским путем обавештава предлагача да захтев допуни траженим подацима у року од 15 дана од дана пријема обавештења.

Уколико због рока из става 2. није могуће издавање стручног мишљења до прве наредне седнице, стручно мишљење ће бити издато када то буде могуће у најкраћем року.

Стручно мишљење из става 1. овог члана мора садржати: име пројекта, име истраживача, адресу лабораторије где ће се изводити експериментални рад, огледну животињску врсту, мишљење о етичкој и научној оправданости спровођења огледа и потпис председника Етичке комисије.

У случају да је мишљење позитивно, стручно мишљење се упућује надлежном министарству, које издаје решење о одобрењу спровођења огледа на животињама.

Мишљење се доставља само подносиоцу захтева уколико је за предложени оглед дато негативно мишљење.

Етичка комисија је дужна да архивира и чува сву документацију, мишљење и записнике у складу са законским прописима и општим актима Факултета.

Члан 9.

Спровођење огледа на животињама може се обављати на основу решења о одобрењу спровођења огледа на животињама које доноси надлежни министар, на основу стручног мишљења Етичке комисије.

На основу мишљења Етичке комисије, Факултет подноси захтев за одобрење спровођења огледа на животињама надлежном министарству који мора да садржи следеће податке:

- 1) опис поља истраживачког рада који је написан на јасан и недвосмислен начин, како би се разумео циљ истраживања;
- 2) предности и значај спровођења огледа, потенцијалне опасности и непријатности за огледне животиње, као и категорију тежине, односно инвазивности огледа;
- 3) детаљан опис материјала и метод рада;
- 4) доказе о постојању алтернативних метода спровођења огледа и разлоге због којих се они не спроводе;
- 5) укупан број и врсту животиња по фазама огледа;
- 6) врсте и дозе анестетика и аналгетика који ће се употребљавати;
- 7) опис очекиване реакције животиња;
- 8) опис могућих негативних утицаја огледа на животиње, тежину и дужину трајања таквих утицаја, методе које ће се предузети да би се такви негативни утицаји ублажили или избегли;
- 9) начин лишавања огледних животиња живота, ако се врши у току или на крају огледа;
- 10) име лица које је задужено за заштиту добробити огледних животиња и његов стручну оспособљеност;
- 11) имена лица која ће учествовати у спровођењу огледа.

Изузетно од става 1. овог члана, за извођење специфичних и инвазивних огледа на животињама, решење из става 1. овог члана издаје се на основу мишљења Етичког савета за добробит огледних животиња.

Решење из става 1. овог члана доноси се у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Члан 10.

Образац захтева за одобрење спровођења огледа на животињама који прописује надлежни министар део је овог Пословника, у информативном смислу, као Прилог 1.

Члан 11.

Огледи на животињама у образовне сврхе могу се спроводити само ако не проузрокују бол, патњу, страх, стрес, повреду или смрт животиња.

Етичка комисија је обавезна да сачини писмени извештај о контроли коју врши над спровођењем огледа на животињама.

Етичка комисија дужна је да без одлагања прекине спровођење огледа ако се у току спровођења огледа на животињама поступа супротно одредбама Закона о добробити животиња, о чему ће сачинити извештај и обавестити надлежно министарство.

У испуњавању надлежности Етичка комисија се руководи одредбама Закона добробити животиња и других општих аката којима се уређује ова област и адекватним научно-истраживачким методама и процедурама.

Члан 12.

Етичка комисија дужна је да поднесе редовни годишњи извештај надлежном министру.

Члан 13.

Етичка комисија разматра питања из свог делокруга рада на редовним седницама, које се одржавају уживо или електронским путем, и то:

- путем електронске поште, односно и-мејла;
- путем видео конференцијске везе.

Етичка комисија одржава седнице једном у календарском месецу, и то првог понедељка у месецу.

Уколико је неопходно, председник Етичке комисије може сазвати и ванредну седницу Етичке комисије у краћем периоду из става 2. овог члана, на предлог више од половине од укупног броја чланова Етичке комисије.

Члан 14.

Верификација мандата чланова врши се на првој седници Етичке комисије.

Председник Етичке комисије сазива седнице. Уколико је привремено спречен, седницу сазива заменик председника Етичке комисије.

Позив на седницу Етичке комисије са предлогом дневног реда, записником са претходне седнице и осталим материјалом, доставља се члановим по правилу електронским путем, најкасније пет дана пре дана одређеног за одржавање седнице.

Изузетно, материјали могу бити презентовани на самој седници, уколико постоје оправдани разлози (обим материјала и сл.).

У случају да је члан Етичке комисије спречен да присуствује седници, обавезан је да о томе обавести председника или заменика председника Етичке комисије најкасније један дан пре почетка седнице.

Ако члан Етичке комисије неоправдано узастопно одсуствује са три седнице, престаје му чланство.

Члан 15.

Етичка комисија ради и одлучује уколико на седницама присуствује више од половине укупног броја чланова Етичке комисије.

Председник након отварања седнице утврђује да ли је присутан број чланова за рад и одлучивање.

Након тога, приступа се усвајању дневног реда.

Тачка дневног реда се може изменити или допунити на предлог члана Етичке комисије. Предлог измене или допуне дневног реда се сматра усвојеним ако за њега гласа више од половине присутних чланова Етичке комисије.

Члан 16.

Председник даје реч члановима према редоследу јављања, а након завршене дискусије председник формулише предлог који се ставља на гласање.

Предлог се сматра усвојеним ако за њега гласа више од половине присутних чланова Етичке комисије.

Гласање на седницама је јавно.

Гласање електронским путем мора бити организовано тако да је јавно и да сви чланови буду упознати са гласањем других чланова. Своја изјашњења о предлозима чланови Етичке комисије достављају путем електронске поште на заједничку пошту назначену у позиву за седницу.

Након гласања председник саопштава резултате гласања, односно колико чланова је гласало „за“, „против“, колико је било „уздржано“ и колико није гласало.

По завршеном утврђивању резултата гласања председник објављује одлуку.

Штампана електронска пошта чланова Етичке комисије је саставни део записника.

Члан 17.

На седници на којој се разматра захтев истраживача, Етичка комисија може позвати руководиоца предложеног пројекта да присуствује седници ради усменог образлагања разлога рада на огледним животињама, појашњења протокола испитивања и одговора на питања чланова Етичке комисије.

У случају његове спречености седници може присуствовати и неки други члан истраживачког тима.

Приликом одлучивања о захтеву, не може гласати члан Етичке комисије који учествује као руководилац предложеног пројекта.

Члан 18.

О реду на седици стара се председник Етичке комисије.

Председник може изрећи меру усмене опомене, меру одузимања речи, а на предлог више од половине присутних чланова Етичке комисије меру удаљавања са седнице.

У случају да није могуће успоставити ред, председник доноси одлуку о прекиду седнице. Таачке дневног реда о којима се није одлучивало, обавезан су део дневног реда на наредној седници.

Меру усмене опомене председник изриче уколико члан Етичке комисије или лице које присуствује седници омета ред, узима реч без одобрења председника, говори о питању које није тачка дневног реда, прекида у излагању, вређа, додацује или на други начин омета лице које има реч или не поштује правила прописана овим Пословником.

Меру одузимања речи председник изриче члану Етичке комисије који грубље нарушава ред или који након изречене мере усмене опомене поново учини повреду из става 4.

Мера удаљавања са седнице изриче се када члан настави након изречене мере одузимања речи да спречава рад седнице, или поново учини повреду из става 4. овог члана након изрицања мере одузимања речи.

Члан 19.

О раду на седници Етичке комисије води се записник.

Записник са седнице Етичке комисије води члан Етичке комисије ког одреди председник Етичке комисије.

Записник садржи редни број седнице, дневни ред, време и место одржавања седнице, списак присутних и одсутних чланова Етичке комисије, са назнаком оправданости изостанка и закључке дискусије која је вођена по појединим тачкама дневног реда, резултате гласања, садржину донетих аката и одлука, закључке, препоруке, врсту и број изречених мера за одржавање седнице и имена лица којима су изречене мере, време завршетка седнице, потпис председника Етичке комисије.

У записник се уносе и издвојена мишљења појединих чланова Етичке комисије.

После утврђивања дневног реда на седници, приступа се разматрању и усвајању записника са претходне седнице.

Записник се сматра усвојеним, ако за њега гласа више од половине присутних чланова Етичке комисије, и чува се заједно са осталом документацијом.

Члан 20.

Овај Пословник ступа на снагу 8 (осам) дана од дана објављивања на огласној табли Факултета и на интернет страници Факултета.

ПРЕДСЕДНИК
Етичке комисије за заштиту
добробити огледних животиња

Проф. др Немања Јовичић